

„Podróże w czasie” GWO
WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY
KLASA IV SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z historii dla klas 4

Celem nauczania historii w szkole podstawowej jest zapoznanie uczniów z najważniejszymi wydarzeniami z przeszłości, rozwijanie poczucia więzi z rodziną, narodem, społecznością europejską i światową, kształtowanie postaw moralnych, patriotycznych i obywatelskich, szacunku do własnego państwa i symboli narodowych.

Realizacji tych celów służy ocena wiadomości i umiejętności ucznia. Ma ona za zadanie przekazać informację uczniowi, jego rodzicom i nauczycielowi, co osiągnął, co zrobił dobrze i ile potrafi. Przedmiotem oceny są: wiadomości (wiedza) oraz umiejętności.

ROZDZIAŁ I - CO TO JEST HISTORIA?

Poziom konieczny ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy ocena dostateczna	Poziom rozszerzający ocena dobra	Poziom dopełniający ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający ocena celująca
Uczeń zna: - podział źródeł historycznych, nazewnictwo relacji między członkami rodzin, sąsiadów Polski, regiony Polski, oficjalna nazwę państwa polskiego, polskie symbole narodowe Uczeń rozumie: - pojęcia (historia, historyk, os czasu, nasza era, przed nasza era, źródła historyczne, region, ojczyzna, patriotyzm) Uczeń potrafi: - na przykładzie własnej rodziny wymienić osoby wchodzące w skład malej i wielkiej rodziny, - Zachować odpowiednia postawę wobec polskich symboli narodowych - Wymienić najważniejsze święta narodowe, - Odśpiewać 3 zwrotki i refren „Mazurka Dąbrowskiego”	Uczeń zna: - zasady ustalania wieku i polowy dla danego wydarzenia, Uczeń potrafi: - określić wiek i polowe wieku dla danego wydarzenia historycznego, podać przykłady źródeł historycznych - Wyjaśnić czym zajmuje się historyk, - wyjaśnić konieczność poznawania historii w sposób chronologiczny, - Odróżnia wydarzenia historyczne od legendarnych - Wskazać na mapie Polskę i jej regiony	Uczeń zna: - tradycje swojej rodziny, - Zabytki i wydarzenia związane z historia własnej miejscowości, - Najważniejsze miejsca pamięci narodowej Uczeń potrafi: - obliczać upływ czasu między wydarzeniami historycznymi i umieszczać je na osi czasu - Wyjaśnić różnicę między praca historyka a praca archeologa, - Podać przykłady pamiątek rodzinnych i opowiadać o nich - Opowiedzieć o 1 wydarzeniu z historii swojej rodziny - Wyjaśnić różnicę między mała ojczyzna a ojczyzna - Wyjaśnić znaczenie najważniejszych świąt narodowych dla Polski - Przy pomocy nauczyciela pracować z tekstem źródłowym, materiałem audiowizualnym i innymi źródłami	Uczeń rozumie: - historie jako cykl zmian dokonanych przez człowieka - Jaka role odgrywają źródła historyczne w poznawaniu historii - Dlaczego należy zbierać i szanować pamiątki rodzinne, dlaczego należy chronić dziedzictwo narodowe Uczeń potrafi: - Przedstawić zadania muzeum, j jak praca archeologa wspiera prace historyka, - Podać przykłady wydarzeń należących do historii państw, - Powiązać najważniejsze zabytki i symbole kultury polskiej z właściwymi regionami i wskazać je na mapie - Potrafi sam pracować z tekstem źródłowym, materiałem audiowizualnym i innymi źródłami	Uczeń potrafi: - wykonać proste drzewo genealogiczne przedstawiające zależności między poszczególnymi członkami rodziny, - Opowiedzieć o największych odkryciach archeologicznych na ziemiach państwa polskiego - Opisać lokalne miejsca pamięci narodowej

ROZDZIAŁ II - POCZĄTKI PANSTWA POLSKIEGO

Poziom konieczny ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy ocena dostateczna	Poziom rozszerzający ocena dobra	Poziom dopełniający ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający ocena celująca
Uczeń zna: - daty: 966 r., 1000 r., 1025 r., 1333 r. - Postaci: Mieszko I, Dobrawa, biskup Wojciech, Bolesław Chrobry, Kazimierz Wielki - Przyczyny chrztu państwa polskiego Uczeń rozumie: - Pojęcia: chrzest, zjazd gnieźnieński, zakon krzyżacki, Żak, uniwersytet Uczeń potrafi: - wymienić postanowienia zjazdu gnieźnieńskiego	Uczeń zna: - daty: 1364, 1370 Uczeń rozumie: - Pojęcia: wyprawa misyjna Uczeń potrafi: - wskazać na mapie państwo Mieszka I, Bolesława Chrobrego, Kazimierza Wielkiego, - Wyjaśnić, dlaczego Mieszko I przyjął chrzest - Pokazać na mapie grody, które ogłoszono biskupstwami w 1000 r. - Wymienić najważniejsze osiągnięcia Kazimierza Wielkiego	Uczeń zna: - postać Ottona III, Władysława Łokietka, Mikołaja Kopernika, Uczeń rozumie: - Znaczenie chrztu jako wydarzenie, które zapoczątkowało historii Polski - Przyczyny utworzenia Akademii Krakowskiej Uczeń potrafi: - opowiedzieć historii zjazdu gnieźnieńskiego - Opowiedzieć o panowaniu Kazimierza Wielkiego i jego osiągnięciach - Przy pomocy nauczyciela pracować z tekstem źródłowym, materiałem audiowizualnym i innymi źródłami	Uczeń potrafi: - wymienić elementy kultury zachodnioeuropejskiej, które pojawiły się na ziemiach państwa polskiego - Wyjaśnić przyczyny, dla czego doszło do wyprawy biskupa Wojciecha do Prus - Omówić osiągnięcia Bolesława Chrobrego - Wyjaśnić co oznacza stwierdzenie, że zastał Polskę drewnianą a zostawił murowaną - Ocenić panowanie Kazimierza Wielkiego - Potrafi sam pracować z tekstem źródłowym, materiałem audiowizualnym i innymi źródłami	Uczeń rozumie: - Znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego, Uczeń potrafi: - omówić wierzenia dawnych Słowian, - Wyjaśnić co przedstawiają Drzwi Gnieźnieńskie - Dokonać oceny wybranego władcy państwa polskiego

ROZDZIAŁ III - JAGIELLONOWIE

Poziom konieczny ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy ocena dostateczna	Poziom rozszerzający ocena dobra	Poziom dopełniający ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający ocena celująca
Uczeń zna: - daty: 1385, 15 lipca 1410 r. , 1411r., - Postaci: Jadwiga, Władysław Jagiełło, Zawisza Czarny, Mikołaj Kopernik Uczeń rozumie: - pojęcia: unia, dynastia Jagiellonów, Uczeń potrafi: - Wskazać na mapie Wielkie Księstwo Litewskie oraz państwo polskie po zawarciu unii	Uczeń zna: - postanowienia I pokoju toruńskiego Uczeń potrafi: - Wymienić zasługi Jadwigi dla kultury polskiej - Wyjaśnić przyczyny unii polsko- litewskiej - Opowiedzieć o przyczynach i skutkach bitwy pod Grunwaldem - Opisać przebieg bitwy pod Grunwaldem - Opisać odkrycie Mikołaja Kopernika	Uczeń zna: - okoliczności odnowienia Akademii Krakowskiej Uczeń rozumie: - konsekwencje przegranej pod Grunwaldem dla zakonu Krzyżackiego Uczeń potrafi: - Opisać okoliczności w jakich Jadwiga stała się królowa Polski, - Przy pomocy nauczyciela pracować z tekstem źródłowym, materiałem audiowizualnym i innymi źródłami	Uczeń rozumie: - dlaczego odkrycie Mikołaja Kopernika zostało poddane krytyce Uczeń potrafi: - Opisać okoliczności zawarcia unii polsko- litewskiej - Potrafi sam pracować z tekstem źródłowym, materiałem audiowizualnym i innymi źródłami	Uczeń rozumie: - konsekwencje zawarcia unii polsko- litewskiej dla Polski, Litwy i Zakonu Krzyżackiego Uczeń potrafi: - Opisać stosunki polsko- krzyżackie w XIV wieku - Opowiedzieć o życiu Mikołaja Kopernika

ROZDZIAŁ IV- UPADEK PAŃSTWA POLSKIEGO- WŁADCY ELEKCYJNI

Poziom konieczny ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy ocena dostateczna	Poziom rozszerzający ocena dobra	Poziom dopełniający ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający ocena celująca
Uczeń zna: - postaci: Stefana Batorego, Jana Zamoyskiego, Jana III Sobieskiego, Tadeusza Kościuszki, Jana Henryka Dąbrowskiego, Romualda Traugutta, Maria Skłodowska-Curie - Daty: 1683 r., 1772r., 3 V 1791 r., 1793 r., 1794 r., 1795 r., 22/23.01.1863 r., - Państwa biorące udział w rozbiórach państwa polskiego - Przyczyny wybuchu powstania kościuszkowskiego Uczeń rozumie: - pojęcia: szlachta, wolna elekcja, islam, odsiecz Wiednia, husaria, emigracja, Legiony Polskie we Włoszech, branka, tajne państwo, Nagroda Nobla - Przyczyny wybuchu powstania listopadowego i styczniowego Uczeń potrafi: - opisać działalność Jana Zamoyskiego, - Wskazać na mapie ziemie zabrane Polsce w rozbiórach - Wyjaśnić, czym było tajne państwo	Uczeń zna: - daty: 1572 r., 1830.r, 1864 r., - Przyczyny wojen Rzeczypospolitej z Moskwa - Główne postanowienia konstytucji 3 Maja Uczeń rozumie: - Charakter powstania styczniowego Uczeń potrafi: - wyjaśnić, na czym polegała różnica między rycerstwem a szlachta. - Opisać wyprawę Jana II Sobieskiego na Wiedeń - Opisać okoliczności wybuchu i przebiegu powstania kościuszkowskiego, - Wskazać na mapie najważniejsze bitwy powstania kościuszkowskiego - Okoliczności powstania Legionów Polskich we Włoszech - Wymienić najważniejsze wynalazki XIX wieku	Uczeń zna: - 1799 r., Uczeń rozumie: - na czym polega zagrożenie wolna elekcja, - Zwycięstwo Sobieskiego pod Wiedniem - co oznacza sformułowanie: "wolność, równość, braterstwo". Uczeń potrafi: - wskazać na mapie miejsca związane z rządami Stefana Batorego - Opisać okoliczności uchwalenia Konstytucji 3 Maja, klęski powstania kościuszkowskiego i III rozbioru Rzeczypospolitej - Okoliczności powstania "Pieśni legionów Polskich we Włoszech" - Omówić funkcjonowanie tajnego państwa - Przedstawić sytuację kobiet w XIX wieku - Przy pomocy nauczyciela pracować z tekstem źródłowym, materiałem audiowizualnym i innymi źródłami	Uczeń zna: - cele utworzenia legionów Polskich we Włoszech Uczeń rozumie: - przyczyny utraty niepodległości przez Polskę - Znaczenie polskiego zwycięstwa pod Raławicami Uczeń potrafi: - wyjaśnić cele polityki Stefana Batorego - Omówić politykę Stefana Batorego - Porównać uzbrojenie husarza i janczara - Opisać przebieg i okoliczności upadku powstania styczniowego - Wyjaśnić, jak zmieniło się życie człowieka dzięki wynalazkom XIX wieku - Potrafi sam pracować z tekstem źródłowym, materiałem audiowizualnym i innymi źródłami	Uczeń potrafi: - opisać organizację państwa tureckiego i jego cele polityczne - Ocenąć dokonania Legionów Polskich we Włoszech - Porównać powstanie listopadowe z powstaniem styczniowym - Opowiedzieć o działalności naukowej Marii Skłodowskiej-Curie

ROZDZIAŁ V - NIEPODLEGŁA POLSKA

Poziom konieczny ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy ocena dostateczna	Poziom rozszerzający ocena dobra	Poziom dopełniający ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający ocena celująca
Uczeń zna: - Daty: 11.11.1918 r., 1. 09.1939 r., 17.09.1939 r., 8.05.1945 r., , 31. 08.1980 r., 13.12. 1981 r., 1989 r. - Postaci: Eugeniusz Kwiatkowski, Adolf Hitler, „Alek”, „Rudy”, „Zośka”, Józef Stalin, Witold Pilecki, Danuta Siedzikówna „Inka”, Karola Wojtyły, Lech Wałęsa, Anna Walentynowicz, Wojciech Jaruzelski - Przyczyny budowy Gdyni - Zna przynajmniej 1 przyczynę wybuchu II wojny światowej Uczeń rozumie: - pojęcia: Legiony Polskie, okupacja, hitlerowcy, ruch oporu, szare Szeregi, Armia Krajowa, rząd londyński, żołnierze niezłomni, porozumienia sierpniowe , NSZZ „Solidarność”, stan wojenny, rozmowy okrągłego stołu Uczeń potrafi: - Wyjaśnić , jak doszło do odzyskania niepodległości przez Polskę - Wskazać na mapie : Gdynię, magistrale kolejowa, COP, państwa, które zaatakowały Polskę we IX 1939 r.	Uczeń zna: - daty: 1920r., 1978 r., - Postaci: Stefan Wyszyński, - Postanowienia konferencji pokojowej w Wersalu w sprawie `Polski, - najważniejsze akcje przeprowadzone przez Szare szeregi - Plany Stalina wobec Polski - Sytuacje robotników w Polsce Uczeń rozumie: - pojęcia: Centralny Okręg Przemysłowy (COP), magistrała węglowa, mały sabotaż, Akcja pod Arsenalem - Rozumie przyczyny powstania COP- u Uczeń potrafi: - Wyjaśnić okoliczności, w jakich powstały legiony Polskie - Omówić działalność Szarych Szeregów - Opisać działalność Karola Wojtyły jako papieża Jana Pawła II - Wyjaśnić jakie były skutki rozmów okrągłego stołu - Wyjaśnić na czym polegała walka bez przemocy	Uczeń zna: - Pojęcia: prymas, odwilż, najważniejsze postulaty robotników Uczeń rozumie: - pojęcia: państwa centralne, ententa, obóz koncentracyjny - Z czego wynikały trudności w integracji ziem polskich po rozbiorach, - Dlaczego doszło do powstania „Solidarności” Uczeń potrafi: - Potrafi zaznaczyć na mapie ziemie państwa polskiego po I wojnie światowej - Opisać działalność hitlerowców wobec ludności polskiej na ziemiach okupowanych - Przedstawić okoliczności zakończenia II wojny światowej - Wyjaśnić przyczyny odwilży i wskazać jej główne przejawy - Opisać okoliczności wprowadzenia i przebiegu stanu wojennego - Przy pomocy nauczyciela pracować z tekstem źródłowym, materiałem audiowizualnym i innymi źródłami	Uczeń zna: - Uczeń rozumie: - na czym polega różnica konfliktu I wojny światowej z innymi konfliktami - Tragedie żołnierzy niezłomnych Uczeń potrafi: - Omówić działalność wojskowa i polityczna Józefa Piłsudskiego - Opisać okoliczności powstania portu w Gdyni, budowy COP- u - Przedstawić organizacje ruchu oporu na ziemiach polskich w czasie II wojny światowej - Opisać cele akcji Szarych Szeregów - Opisać życie Karola Wojtyły - Potrafi sam pracować z tekstem źródłowym, materiałem audiowizualnym i innymi źródłami	Uczeń potrafi: - Opisać skutki I wojny światowej - Opisać sytuacje gospodarcza na ziemiach państwa polskiego po 1918 r. - Sposoby walki komunistom z polskim podziemiem - Omówić gospodarcze skutki rządów komunistom